

Všetko, čo potrebujete vedieť skôr, ako navštívite vášho lekára

REGISTROVAŤ / PRIHLÁSIŤ SA

Toto je dôležité vedieť o PCR a Ag COVID-19 testovaní / Otázky a odpovede

1 Chcem sa otestovať. Ako mám postupovať?

Aktualizované ku dňu: 14.06.2021

V prípade klinických príznakov alebo v prípade úzkeho kontaktu s osobou pozitívnu na ochorenie COVID-19 je možné na základe indikovania obvodným lekárom požiadať o vyšetrenie RT-PCR testom vyplnením elektronického formuláru na stránke <http://www.korona.gov.sk>.

Na tejto stránke sú povinné sa na testovanie zaregistrovať aj osoby, ktoré počas posledných 14-dní navštívili niektorú z rizikových krajín (rizikovosť krajín sa posudzuje **Cestovateľským semaforom** vydaným Ministerstvom zdravotníctva SR).

V prípade kontaktu s „pozitívnu“ osobou alebo po návrate z rizikovej krajiny je na testovanie vhodné ísť najskôr v 8. deň od príchodu z takejto krajiny alebo od posledného kontaktu s „pozitívnu“ osobou.

Na stránke <http://www.korona.gov.sk> je možné registrovať sa aj na antigénové testovanie.

V ostatných prípadoch, ak osoba žiada o vyšetrenie RT-PCR testom bez indikovania lekárom, napr. ak chce vycestovať do zahraničia, má možnosť obrátiť sa na niektoré zo súkromných laboratórií alebo navštíviť niektoré z antigénových testovacích miest, ktoré sú prevádzkované jednotlivými obcami a mestami.

Stanovovanie týchto pravidiel má v kompetencii Úrad verejného zdravotníctva SR a uverejňuje ich vo Vestníku vlády Slovenskej republiky formou vyhlášok. Nakoľko sa situácia veľmi rýchlo mení, platnosť tejto odpovede je vhodné overiť priamo v zdroji uvedenom nižšie.

Zdroje:

https://www.uvzs.sk/docs/info/ut/vyhlaska_204.pdf

https://www.minv.sk/swift_data/source/verejna_sprava/vestnik_vlady_sr_rok_2021/vyhlaska_212.pdf

<https://www.health.gov.sk/Clanok?Hlavna-sprava-COVID-19>

<http://www.korona.gov.sk>

2 Aké typy testov existujú?

Aktualizované ku dňu: 14.06.2021

V súčasnosti existujú dve skupiny testov: diagnostické a serologické.

Diagnostické testy zisťujú prítomnosť vírusu v organizme. Identifikujú práve prebiehajúcu infekciu. Medzi tieto testy patria RT-PCR testy a antigénové testy.

RT-PCR

Tieto testy sú považované za najspoľahlivejšie. Zisťujú prítomnosť špecifických génov vírusu a množstva vírusu v organizme. Vykonávajú sa výterom z nosohltana a hltana (nos a ústa), zo slín alebo kloktaním. Vykonanie PCR testu si vyžaduje profesionálne zručnosti zaškoleného personálu a prítomnosť vírusu sa zisťuje v špecializovaných laboratóriách. Z toho dôvodu sa na výsledky čaká aj niekoľko hodín (zvyčajne do 48 hodín.)

Antigénové testy

Antigénové testy patria medzi tzv. rýchlotesty a slúžia na získanie orientačného výsledku. Test sa spravidla vykonáva výterom z nosohltana (nos). Tento typ testu zisťuje prítomnosť tzv. vírusového antigénu, t.j. špecifickej bielkoviny, ktorá sa nachádza v obale vírusu. Tieto testy sú citlivé v čase, keď je množstvo vírusu v sliznici nosa a hrdla najvyššie, teda 3-5 dní od nástupu prejavov ochorenia. Vykonávajú sa najmä v teréne a vzorky sa nezasielajú do laboratórií. Ich vykonanie si taktiež vyžaduje, aby ich realizoval a vyhodnotil zdravotnícky pracovník. Výsledky testu je možno zistiť v priebehu 10-30 minút.

Tento typ testu má opodstatnenie najmä na rýchle zistenie vírusu u osoby, alebo osôb, napríklad v prípade kašľa s vysokou teplotou alebo „chcem vedieť, lebo sa bojím“. Tiež pri zisťovaní situácie v určitom prostredí, napríklad v zdravotníckom zariadení, v domovoch sociálnych služieb, pri zisťovaní epicentra výskytu ochorenia a pod.

Serologické - protilátkové testy slúžia na zistenie, či osoba prekonala nákazu COVID-19 v minulosti. Považujú sa tiež za tzv. rýchlotesty. Pri týchto testoch sa nezisťuje prítomnosť vírusu v organizme, ale protilátky proti vírusu. Protilátky sa zisťujú z krvi a výsledok je známy do niekoľkých minút. Protilátkové testy sa nevykonávajú na začiatku ochorenia. Tento test dosahuje najvyššiu citlivosť asi 12 dní od objavenia príznakov ochorenia.

Tu je dôležité upozorniť, že negatívny výsledok testu nemusí byť dôkazom, že vírus sa v tele nenachádza. Tieto testy totiž nedokážu odhaliť, či u osoby v čase odberu vzorky neprebíha koronavírusová infekcia.

Zdroje:

<https://www.unilabs.sk/casopis-invitro/velky-prehľad-o-testovani-na-covid-19-druhy-testov-ich-vyhody-nevyhody-kedy-ich>

https://www.sukl.sk/hlavna-stranka/slovenska-verzia/media/tlacove-spravy/typy-testov-pouzivanych-pri-diagnostike-ochorenia-covid-19?page_id=5351

3 Aká je spoľahlivosť jednotlivých typov testov?

Aktualizované ku dňu: 14.06.2021

RT-PCR testy sú spoľahlivou metódou na zisťovanie koronavírusovej infekcie. Technológia, ktorá je charakteristická pre RT-PCR testy sa využíva už viac ako 30 rokov na zisťovanie akýchkoľvek mikroorganizmov, vírusov alebo baktérií. Na zistenie prítomnosti vírusu v organizme postačuje jeho jediná čiastočka prítomná vo výtere z hltana alebo nosohltana.

Spoľahlivosť antigénového testu závisí od doby kedy je vykonaný. U osôb, ktoré majú klinické príznaky respiračného ochorenia, alebo iné príznaky ochorenia COVID-19 je antigénový test spoľahlivý na úrovni RT-PCR testu. U osôb, ktoré nemajú klinické príznaky je tento test spoľahlivý v závislosti od toho, v akej dobe od začiatku ochorenia alebo kontaktu s pozitívne testovanou osobou sa test vykonáva. Antigénový test je menej spoľahlivý u osôb bez príznakov v prvých piatich dňoch infekcie, alebo kontaktu s nakazenou osobou a u pacientov s nízkou vírusovou náložou. Negatívny výsledok antigénového testu neznamená, že sa osoba počas ďalších dní nemôže nakaziť. Rovnako negatívny výsledok nevylučuje, že osoba nemôže byť v prvých piatich dňoch infekcie COVID-19.

Metóda, ktorá sa využíva pri protilátkových testoch je taktiež dlho využívanou metódou v medicíne. Je veľmi spoľahlivá a po 12 dňoch od objavenia príznakov ochorenia má 100% schopnosť presne určiť pozitívny výsledok.

Zdroje:

<https://www.unilabs.sk/casopis-invitro/velky-prehľad-o-testovani-na-covid-19-druhy-testov-ich-vyhody-nevyhody-kedy-ich>

https://standardnepostupy.sk/_files/20000766-4be964be9a/Metodika_VUC_AZS_AG_10122020.pdf

4 Môžem si sám kúpiť test a spraviť si samodiagnostiku?

Aktualizované ku dňu: 14.06.2021

Všetky typy testov, ktoré sú v súčasnosti na Slovensku a v EÚ registrované sa považujú za zdravotnícku pomôcku. Sú považované za tzv. *in vitro* diagnostické zdravotnícke pomôcky a sú určené na profesionálne použitie. To znamená, že je dôležité, aby test realizoval a vyhodnotil zdravotnícky pracovník.

V súčasnosti sú však na trhu dostupné aj dva testy určené na samodiagnostiku, ktoré majú od Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR udelenú výnimku pre domáce použitie. Na tieto testy sa opýtajte v lekárni.

5 Čo ak si kúpim test cez internet?

Aktualizované ku dňu: 14.06.2021

Testy na diagnostiku ochorenia COVID-19 sú považované za tzv. *in vitro* diagnostické zdravotnícke pomôcky. V princípe vám nič nebráni zakúpiť si takýto test na internete, a to aj napriek tomu, že podľa súčasnej platnej právnej úpravy nie je internetový predaj tohto typu zdravotníckych pomôcok dovolený. Štátny ústav pre kontrolu liečiv preto pri nákupe diagnostických testov odporúča overiť si základné parametre, ktoré majú takéto pomôcky spĺňať. Najmä to, či sa na vonkajšom obale nachádza informácia o výrobcovi a/ alebo tzv. splnomocnenom zástupcovi (v prípade, že ak sa výrobca nachádza mimo EÚ), označenie CE, názov výrobku a návod na použitie v slovenskom jazyku. Je tiež potrebné zvážiť hodnovernosť predajcu, ktorý takéto testy cez internet ponúka. A zároveň platí, že testy, ktoré sú určené pre profesionálne použitie majú byť realizované zdravotníckym personálom.

V súčasnosti sú na slovenskom trhu dostupné iba dva testy, ktoré sú určené pre domáce použitie. Sú to testy od výrobcu SD Biosensor, Inc., ktorému bola Úradom pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR udelená výnimka, a teda mohli byť ako samotesty uvedené na trh skôr ako získajú označenie CE (značka zhody). Informáciu o týchto testoch je lepšie získať v lekárni.

6 Som imobilný. Ako sa môžem dať otestovať?

Aktualizované ku dňu: 14.06.2021

Odbery pre imobilných pacientov sú vykonávané v domácom prostredí. Na testovanie sa dá objednať viacerými spôsobmi:

- telefonicky u všeobecného lekára
- telefonicky na miestne príslušnom Regionálnom úrade verejného zdravotníctva
- cez stránku [http:// www.korona.gov.sk](http://www.korona.gov.sk) vyplnením formulára.

Odbery v týchto prípadoch sú vykonávané prostredníctvom ambulancie záchranej zdravotnej služby.

7 Platí sa za testovanie?

Aktualizované ku dňu: 14.06.2021

Bezplatné testovanie RT-PCR testami je aj v prípadoch, ak má osoba podozrenie na ochorenie COVID-19, alebo bola v úzkom kontakte s pozitívne testovanou osobou (indikované lekárom alebo Regionálnym úradom verejného zdravotníctva) a tiež v prípadoch povinného testovania po návrate z rizikovej krajiny na Slovensko. Bezplatné testovanie sa vzťahuje aj na zdravotníckych pracovníkov, vojakov, policajtov, hasičov, klientov alebo zamestnancov zariadenia sociálnych služieb, alebo v prípadoch predoperačného vyšetrenia. V týchto prípadoch si osoba vyplní objednávací formulár na stránke <http://www.korona.gov.sk>.

Od 1. februára je RT-PCR test hrađený zo zdravotného poistenia dvakrát do mesiaca v prípade, že je PCR vyšetrenie indikované lekárom na základe klinických príznakov alebo na základe epidemiologických a iných definovaných kritérií.

V ostatných prípadoch, teda ak osoba žiada o vyšetrenie bez indikovania lekárom cez súkromné laboratóriá sa za takéto testovanie **sa platí**.

Antigénové testovanie je bezplatné.

8 Existuje nejaké vekové ohraňenie pre testovanie?

Aktualizované ku dňu: 14.06.2021

Veková hranica pre vykonanie testu na COVID-19 stanovená nie je. Platnými právnymi predpismi je iba stanovené od akého veku a kedy sa musia testovať aj deti.

Testované nemusia byť deti do 10 rokov okrem prípadov, ak tak určí príslušný regionálny úrad verejného zdravotníctva alebo pediater.

9 Kedy a ako dostanem výsledky testovania?

Aktualizované ku dňu: 14.06.2021

Informácie o výsledkoch testovania sú poskytované testovanej osobe formou krátkej textovej správy (SMS), e-mailom, písomne alebo priamo na mieste v prípade antigénového testovania.

10 Čo mám spraviť, ak som pozitívny?

Aktualizované ku dňu: 14.06.2021

V prípade pozitívneho výsledku testu na ochorenie COVID-19, je pre túto osobu nariadená povinná izolácia spravidla doma (vyhláška pripúšťa aj izoláciu v karanténnom ubytovacom zariadení). Izolácia trvá dobu 14 dní od dátumu vykonania testu s pozitívnym výsledkom.

V prípade, že sa u osoby počas posledných troch dní 14-dňovej lehoty **nevyskytol** niektorý z klinických príznakov ochorenia napr. zvýšená telesná teplota nad 37 °C, kašeľ, únava, dýchavičnosť, strata chuti alebo strata čuchu, **izolácia končí uplynutím tejto doby**. V tomto prípade už nie je potrebný ďalší test.

V prípade, že sa počas 14-dňovej lehoty u osoby **vyskytol** akýkoľvek z vyššie uvedených príznakov, izoláciu je možné ukončiť až na základe rozhodnutia svojho všeobecného lekára a riadiť sa jeho rozhodnutím a pokynmi.

11 Koho mám informovať o svojom pozitívnom výsledku?

Aktualizované ku dňu: 14.06.2021

V prvom rade je o pozitívnom výsledku testu potrebné bezodkladne informovať svojho všeobecného lekára, a to telefonicky, e-mailom alebo krátkou textovou správou (SMS).

Zároveň je potrebné bezodkladne potom, čo bol osobe oznámený pozitívny výsledok testu, informovať o tejto skutočnosti všetky osoby, s ktorými bola „pozitívna“ osoba v úzkom kontakte v priebehu dvoch dní, pred dňom testovania.

12 Mám nejaké povinnosti počas domácej izolácie?

Aktualizované ku dňu: 14.06.2021

Okrem informačnej povinnosti uvedenej vyššie, je „pozitívna“ osoba povinná počas domácej izolácie dodržiavať nasledovné:

- dodržiavať izoláciu a zdržiavať sa v mieste izolácie;
- zamedziť fyzickému kontaktu s inými osobami;
- dodržiavať hygienu rúk a nosiť rúško;
- nestretávať sa s inými osobami, okrem osôb, ktoré spolu s ňou bývajú;
- v prípade bezodkladnej zdravotnej starostlivosti informovať záchranárov či zdravotníkov, že sa nachádza v izolácii;
- denne sledovať svoj zdravotný stav a v prípade výskytu akéhokoľvek klinických príznakov ochorenia bezodkladne kontaktovať svojho všeobecného lekára;
- denne merať a zaznamenávať svoju telesnú teplotu.

13 Čo v prípade, ak si potrebujem nakúpiť a nemá mi kto pomôcť?

Aktualizované ku dňu: 14.06.2021

Vyhláška ÚVZSR umožňuje osobám, ktoré sú v karanténe na nevyhnutný čas karanténu opustiť.

V prípade nákupu na zabezpečenie nevyhnutných životných potrieb, však vyhláška umožňuje tento nákup vykonať **iba osobám, ktorým je nariadená karanténa z dôvodu úzkeho kontaktu s pozitívnou osobou**, aj to iba v prípade, ak si tento nákup nevedia zabezpečiť prostredníctvom niekoho iného. V takomto prípade musí mať daná osoba horné dýchacie cesty prekryté respirátorom FFP2 bez výdychového ventilu a je povinná dodržiavať hygienu rúk. **Táto výnimka možnosti nákupu sa nevťahuje na osoby pozitívne testované na ochorenie COVID-19.**

Rovnako je možné karanténu opustiť v prípade:

- nevyhnutného poskytnutia zdravotnej starostlivosti;
- testovania na ochorenie COVID-19;
- ak osoba v izolácii nemá žiadne klinické príznaky, môže sa zúčastniť pohrebu zosnulej blízkej osoby. V tomto prípade je však povinná dodržiavať odstup najmenej 2 metre od ostatných účastníkov obradu, musí mať horné dýchacie cesty prekryté respirátorom FFP2 bez výdychového ventilu a dodržiavať hygienu rúk.

Stanovovanie týchto pravidiel má v kompetencii Úrad verejného zdravotníctva SR a uverejňuje ich vo Vestníku vlády Slovenskej republiky formou vyhlášok. Nakoľko sa situácia veľmi rýchlo mení, platnosť tejto odpovede je vhodné overiť priamo v zdroji.

Zdroj:

14 Existuje nejaká databáza testov na COVID-19? Kde ju nájdem?

Aktualizované ku dňu: 14.06.2021

Všetky typy testov na ochorenie COVID-19 patria medzi diagnostické zdravotnícke pomôcky *in vitro*. Existuje niekoľko databáz, v ktorých sa nachádzajú informácie o tomto type zdravotníckych pomôcok. Niektoré z nich sú dostupné aj verejnosti, do niektorých verejnosť prístup nemá.

Databázy dostupné pre verejnosť sú:

- Databáza Štátneho ústavu pre kontrolu liečiv (ŠÚKL). V tejto databáze sa nachádzajú iba tie *in vitro* diagnostické zdravotnícke pomôcky, ktoré výrobca v ŠÚKL-i zaregistroval, alebo mu dobrovoľne oznámil. Pokiaľ boli registrované v inom členskom štáte, nemusia sa v tejto databáze nachádzať.
- Databáza Európskej komisie a databáza FindDX. Tieto databázy majú iba informačný charakter.

Databázu EUDAMED spravuje Európska komisia a nie je prístupná verejnosti. Do tejto databázy má prístup Európska komisia a národné kontrolné authority (na Slovensku ŠÚKL). V tejto databáze sa nachádzajú všetky *in vitro* diagnostické zdravotnícke pomôcky registrované v ktoromkoľvek členskom štáte EÚ. V tomto prípade už nie je potrebná samostatná registrácia v inom členskom štáte.

https://www.sukl.sk/sk/zdravotnicke-pomocky-informacie/testy-na-covid-19-otazky-a-odpovede?page_id=5455

15 Aká je úloha/zodpovednosť ŠÚKL pri registrácii testov?

Aktualizované ku dňu: 14.06.2021

Štátny ústav pre kontrolu liečiv v oblasti zdravotníckych pomôcok zodpovedá predovšetkým za registráciu a evidenciu testov, ktoré výrobca takejto pomôcky v ŠÚKL-i zaregistroval, alebo mu dobrovoľne oznámil. Oba tieto úkony sa vykonávajú na žiadosť výrobcu (resp. jeho splnomocneného zástupcu, ak je výrobca mimo EÚ). ŠÚKL nevykonáva registráciu zdravotníckych pomôcok z vlastného rozhodnutia bez toho, aby bol požiadaný o registráciu výrobcom alebo bez oznámenia zo strany výrobcu. V prípade, že sú testy registrované v ktoromkoľvek inom členskom štáte EÚ, táto registrácia je platná aj v Slovenskej republike. Zároveň platí, že tieto testy musia byť evidované v európskej databáze EUDAMED.

Nenašli ste odpoveď, ktorú ste hľadali?

Napíšte nám na office@medius.sk

Po návšteve Vášho lekára sa zastavte na www.podakuj.sk

Chcete sa o tomto projekte dozvedieť viac?

ÁNO, SOM ZVEDAVÝ

Partneri projektu:

Prevádzkovateľom webu Ambulancia.online je:

Komora pre medicínske právo - MEDIUS / Mäsiarska 6, 04001 Košice / 0948 342 800 / office@medius.sk